

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O. BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

ročník 23
apríl 2013
cena 0,60 EUR

4

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

V čísle

Arpád Tarnóczy	
Zabráňme výpredaju ľudskosti	2
Eva Zelenayová	
Komunistický režim potrebuje bariéry i dnes	3
Anton Malacký	
Spýtali sme sa	4
Marián Burík	
Ovládajú nás voľnomyšlienkári	6
Paul Stacho	
V spoločnosti Jána Šutku	8
Eva Laucká	
Naše hlavné mesto a my v ňom	9
Náš rozhovor	
Ján Petro	10-11
Ján Brichta	
Bol som salezián	12
Július Homola	
Sloboda slova po komunisticky	13
Otvorený list Róbertovi Bezákovi	14

SVEDECTVO, mesačník

Politických väzňov
Zväzu protikomunistického odboja

Šéfredaktorka:

Ing. Eva Zelenayová

Redakčná rada:

P. Bielik, Ing. Eva Zelenayová, K. Krivoš,
E. Laucká, I. Mrva, P. Mulík, A. Malacký

Adresa redakcie:

811 06 Bratislava, Obchodná 52

Telefón: 02/5263 8156

Fax: 02/5296 4610

IČO: 00679879

Cena 1 výtlačku: **0,60 EUR**

Čeloročné predplatné: **7 EUR**

Predplatné pre zahraničných

abonentov: **45 USD**,
vrátane poštovného

Číslo účtu v Eudovej banke:

4000128109/3100

EV: 3851/09

Tlač: ART&PRESS s.r.o.

Nevyžiadané rukopisy nevraciamy

Príspevky:

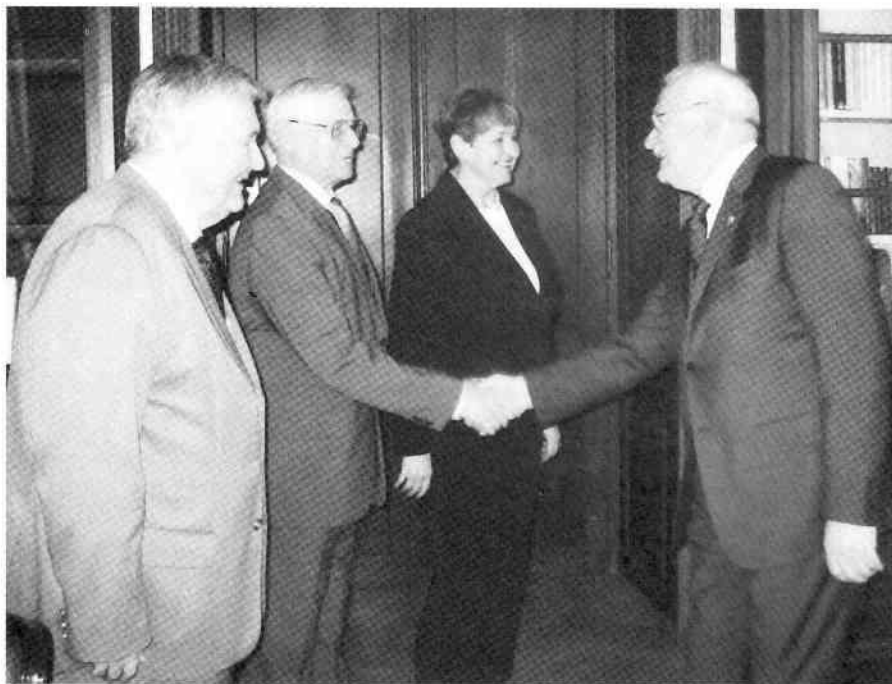
grosling1@stonline.sk

www.pv-zpko.com

ISSN 1338-404X

MATERIÁLY uverejnené v rubrikách
„Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjad-
rujú názory občanov a čitateľov. Nemusia
byť totožné so stanoviskom redakcie.

Sme svedkami z prvej ruky

**Prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič prijal 7. marca t.r. dele-
gáciu PV ZPKO v zložení: zľava A. Tarnóczy, predseda, A. Malacký,
podpredseda a A. Fodorová, podpredsedníčka.**

Foto redakcia

Marec bol mesiacom, kedy sa regionálne organizácie stretá-
vali na výročných schôdzach. Mali dať
odpoveď na stav existencie a budú-
cnosti našej organizácie. Verte, veľmi
na tom záleží. Počnúc stanovami, kto-
ré musia reagovať na status členov,
ale aj určiť kompetencie zvoleným or-
gánom. Samotný program schôdzy by
mal kreovať scenár na nastávajúce vo-
lebné obdobie. Musíme si uvedomiť,
že sme svedkovia doby, naši potom-
kovia majú informácie z prvej ruky,
a to by nás malo zaväzovať.

Poznáme históriu už od roku 1939
až po rok 1990, nie z rozprávania,
nie z literatúry, ale z vlastného života.
Viete, uhol pohľadu súčasných inter-
pretov tohto obdobia, vrátane tzv.
vedeckých pracovníkov historického
zamerania, nás vo väčšine svojich
kvázi prác presviedča o zlom Slo-
vensku a zlých Slovákoch. Údajne
geneticky zaťažených proti tým do-
brým. Nechcú našu vlastnú slovenskú
históriu, vystačí im opisovať od čes-
kých či maďarských historikov a tí
mali na členov so slovenským

Na titulnej strane: V Dlhej nad Cirochou sú dva katolícke kostoly,
starý a nový. Starý kostol sv. Anny bol postavený po tatárskom vpáde. V sú-
časnosti slúži ako dom smútku. Tento chrám bol svedkom krvavej nedele, na
ktorú spomína v Svedectve č. 3 a 4 posledný žijúci účastník udalosti Ján Petro.
Nový kostol sv. Joachima a sv. Anny vysvätil 25. júla 1993 kardinál Jozef
Tomko. Na snímke je pohľad na oltárny stôl, nad ktorým sa vyníma desať
metrov vysoký nerezový kríž.

Foto Mária Dvorčáková

nárečím (podľa T.G.Masaryka) jednoznačný názor.

Povinností teda máme ešte na viac, ako na jednu generáciu a stopy, ktoré sme povinní zanechať, možno aj vo forme pamätných tabúl, či iných pamätníkov, by tu mali zostať. Naše výpovede v literárnej forme, možno aj ako Dejiny odporu proti komunistickej moci sú stále aktuálne. Predsedníctvo PV ZPKO ich priebežne zabezpečuje. Hľadáme všetky druhy možností vydať svedectvo. A hlavne nerezignujeme. Nikto to za nás neurobí. Ak by sme sa vzdali, naši potomkovia by sa museli učiť históriu od ľudí a potomkov tých, ktorí ten červený krvavý systém živilí a organizovali. Toto si, prosím, musíme uvedomiť, a s tým, prosím, vstupujte do programov vašich organizácií a hľadajte možnosti ich čo najplnšie realizovať.

Máme deti, vnukov i pravnukov. Učte ich pravde, láske k svojej, k Bohu, ktorý náš národ zachoval, tak ako sme ho prosili v modlitbe „Dedičstvo otcov našich zachovaj nám pane“. Hľadáme a s pomocou Božou nájdeme, klopmo a bude nám otvorené, veď ak už mi nevládzeme (myslím nás starších) dajme to do rúk mladým, mladším a budme ich dobrými radcami. Tých nenahraditeľných sú predsa plné cintoríny.

A k tej našej slovenskej histórii ešte pár poznámok, ktoré naši slobodní, kvázi novinári, neuverejňujú. Pápež Pius VI. na žiadosť cisárovnej Márie Terézie nariadil ešte 21.7.1777 sláviť 14. marec vo všetkých kostoloch spomienkou na sv. Cyrila a Metoda. 14. marca 1909 oslobodil pápež Pius X. spod Párvyho obžaloby Andreja Hlinku. Možno

Božie riadenie, alebo len zhoda udalostí, že 14. marca 1939 bol vyhlásený a aj uznaný prvý Slovenský štát v novoveku?

Nemali by sme zabúdať ani na MUDr. Šubíka – Žarnova, ktorého informácie o Katynskom lese spravili z neho vyhnanca. Nemali by sme zabudnúť na 185.výročie P.Dobšinského, keď sme ho mali všetci tak radi.

Zmienim sa ešte k útokom na našu organizáciu. Bohužiaľ sme terčom útokov hlavne preto, že sme Slováci, kresťania a trpeli sme preto, že sme nevymenili česť za tridsať strieborných. Smutné je už aj to, že text je napísaný po slovensky, cudzincami v našej vlasti a ľuďmi, ktorí sa hanbia aj za to, že sú občanmi Slovenskej republiky. Štátu, ktorý nechceli a nenávidia ho.

Arpád Tarnóczy
predseda PV ZPKO

Komunistický režim potrebuje bariéry i dnes

Zaujali ma dva články v časopise politických väzňov Českej republiky. V Zpravodaji č.1 z tohto roku. Zaujali, ale neprekvapili. Prvý z nich má názov Niektoré kľúčové roky českého štátu od roku 1918. Českého štátu od roku 1918? Áno, zrak ma neklame, stojí to v časopise čierne na bielom. Autorovi vôbec neprekáža písať o „niektorých letopočtoch v dejinách českého štátu“ od roku 1918, hoci Česká republika, teda aj český štát vznikol až v roku 1993. Česi nám teda znova pripomínajú, že zostať v spoločnom štáte pre Slovákov nemalo zmysel. Dodnes Československo považujú za svoj, český štát. A to dokonca aj politickí väzni...

Rovnako zaujímavý príspevok napísal predseda KPV z Benešova. Vyplyva z neho, že v Českej republike sa medzi politickými väzňami vedie diskusia, či organizácia politických

väzňov má alebo nemá budúcnosť. Autor Otakar Nigrin sa jednoznačne hlási k tým, ktorí sú za jej zrušenie. Píše: „A nemôžeme existovať, ako niektorí naši členovia 'vykrikujú', až do posledného mukla. A preto musíme našu organizáciu ukončiť sami, a nie, aby nás potom niekto likvidoval.“

SLOVO SVEDECTVA

Zostalo mi smutno. S obdivom som sledovala zápas politických väzňov komunistického režimu v Česku za svoje práva. Vybojovali si slušné odškodnenie, ktoré im závideli aj slovenskí kolegovia, ale len čo im bolo zákonom uznané, špekulujú o likvidácii organizácie? To potrebovali organizáciu len na dosiahnutie istej satisfakcie a dosť? Neuplynulo ani štvrtstoročie od skončenia totalitného režimu a jeho obeť už nepotrebujú pripomínať prežité hrôzy? Netreba

štafetu odovzdať ďalej? Fašizmus bol porazený oveľa dávnejšie a predsa organizácie protifašistických bojovníkov sú životaschopné dodnes.

Aj na Slovensku sa diskutuje o tom, kto môže byť členom organizácie politických väzňov. Či len mukli, alebo aj ich potomkovia? No zrejme skôr ide o to, kto môže získať štatút odbojára protikomunistického odboja. Nepochybne len ten, kto bol jeho priamym účastníkom. Ale to nie je o tom, či organizácia tretieho odboja by mala existovať alebo nie.

Podobné diskusie relativizujú zločinnosť komunistického režimu a tým aj jeho obeť. A rovnako nesvedčia o dobrých úmysloch články so šovinistickou optikou na susedov. Najmä, ak sú publikované na stránkach časopisu ľudí, ktorí vedia svoje o období neslobody.

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Delegácia PV ZPKO u prezidenta Slovenskej republiky Ivana Gašparoviča.

Foto redakcia

SPÝTALI SME SA

Antona Malackého,
podpredsedu PV ZPKO

stretnutia?

● Nedávno, 7. marca, prijal vedúcich predstaviteľov PV ZPKO prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič. Čo bolo cieľom

Informovali sme pána prezidenta o smerovaní našej organizácie a požiadali sme ho o podporu našich iniciatív. Súčasne sme mu predložili návrh našich členov na štátne vyznamenanie. Už dlhšie sa usilujeme o rekonštrukciu Pamätníka obetí komunistického režimu na Ružinovskom cintoríne v Bratislave, ktorý po 21 rokoch potrebuje isté opravy aj celkovú rekonštrukciu a rozšírenie

o pamätné tabule na zavraždených do bývalého Sovietskeho zväzu a na obeť invázie vojsk Varšavskej zmluvy v roku 1968. Pán prezident vyjadril spokojnosť s činnosťou našej organizácie i s aktivitami, ktorými prispievame k šíreniu kresťanských a národných ideálov. Pán prezident sa tiež zaujímal o sociálne zabezpečenie politických väzňov.

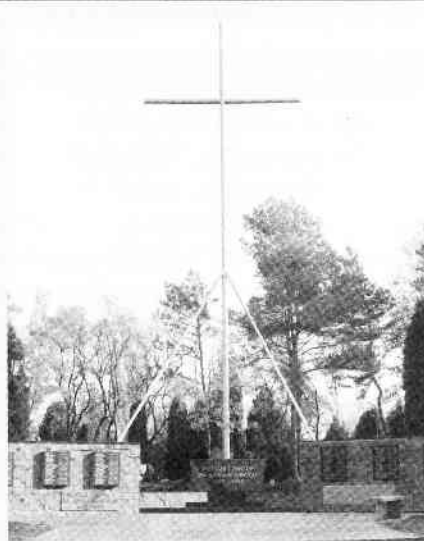
(z)

AKTIVITY PREDSEDNÍCTVA PV ZPKO

■ JUDr. Ján Kovačovský bol poverený úlohou: zabezpečiť náter kríža na Pamätníku v Ružinovskom cintoríne v Bratislave tak, aby ochránil kríž pre koróziou a aby v tme žiaril.

■ Zmluvu o dielo na knihu o organizácii politických väzňov s prof. Letzom vyhotovila Anna Fodorová a JUDr. Ján Kovačovský.

■ Zmeny vo vedení ÚPN spôsobili sklz v realizácii rekonštrukcie Pamätníka na Ružinovskom cintoríne v Bratislave. Agendu bude dozorovať JUDr. Ján Kovčovský.

■ Eva Zelenayová bola poverená vypracovaním návrhu žiadosti o zariadenie Pamätníka popravených a umučených politických väzňov na Ružinovskom cintoríne v Bratislave medzi kultúrne pamiatky.

■ Dokumenty o členoch PV ZPKO, navrhnutých na štátne vyznamenanie, pripravil pre prezidentskú kanceláriu Peter Bielik. Odoslané boli 14. marca 2013.

■ Do 20. marca boli predsedníctvu PV ZPKO doručené zápisy z výročných schôdzi v Bratislave-okolí, Banskej Bystrici, Ružomberku, Čadci, Dolnom Kubíne a v Lučenci.

V Bratislave je nový predseda

V bratislavskom Quo Vadis sa 13. marca 2013 zišla vyše tretina členskej základne regionálnej pobočky PV ZPKO Bratislava-mesto. Chvíľkou ticha si uctili pamiatku deviatich zosnulých členov od poslednej schôdze a vypočuli si príhovor predsedu PV ZPKO Arpáda Tarnóczyho. Vyjadril sklamanie z ponovembrového vývoja a vyzval členov k zachovaniu kresťanského Slovenska. Predseda pobočky Peter Bielik informoval o činnosti pobočky za uplynulé obdobie, o stave členskej základne i o možných zmenách v bratislavskej doprave pre držiteľov preukazov PV ZPKO. Podpredseda PV ZPKO Anton Malacký poskytol informáciu o financovaní organizácie a aktuálnom stave,

keď organizácia do konania schôdze neobdržala finančné prostriedky na činnosť od štátu.

V diskusii vystúpil ako hosť František Neupauer. Zdôraznil, že tohto roku si pripomenieme 25. výročie sviečkovej manifestácie i program spomienkových osláv. Marta Mikušková upozornila na vymieranie členskej základne a Jozef Dečo rozviedol možnosti presadzovania záujmov organizácie. Peter Bielik oboznámil prítomných s návrhom kandidátov na štátne vyznamenanie.

Novým predsedom pobočky sa stal Ján Košiar, ktorý sa zaviazal, že sa bude usilovať, aby odkaz politických väzňov pokračoval.

Peter Bielik

Na výročnej členskej schôdzi regionálnej pobočky PV ZPKO Bratislava-mesto. Prvý sprava Ján Košiar.

Foto Peter Bielik

STALO SA

■ 15. apríla 1947 Národný súd v Bratislave vyniesol rozsudok trestu smrti povrazom nad prezidentom Slovenskej republiky Dr. Jozefom Tisom. Jeho obhajcovia so súhlasom odsúdeného hneď podali žiadosť prezidentovi E. Benešovi o milosť.

■ 18. apríla 1947 na dvore Justičného paláca v Bratislave bol popravený obesením prvý prezident Slovenskej republiky katolícky kňaz ThDr. Jozef Tiso.

■ 19. apríla 1947 v noci o 1. hodine polícia dala pochovať telo Jozefa Tisu v jednom z troch pripravených hrobov na Martinskom cintoríne v Bratislave. Cirkevný obrad vykonal saleziánsky kňaz Jozef Stašo, ktorý vykonával duchovnú službu ako väzenský kaplán.

Bilancovali v Topolčanoch

Výročná členská schôdza regionálnej organizácie PV ZPKO Bánovce nad Bebravou sa uskutočnila 14. marca t.r. v jedálni Stredného odborného učilišťa v Topolčanoch. Predseda organizácie Mirko Tuchyňa na začiatku schôdze oboznámil prítomných s aktuálnymi udalosťami, zvolením Sv. otca Františka na čelo katolíckej cirkvi a pripomenul 74. výročie vzniku prvej Slovenskej republiky. Ďalej predniesol správu o činnosti za uplynulé obdobie

a program schôdze pokračoval voľbou orgánov regiónu a regionálnych pobočiek v Topolčanoch a v Bánovciach nad Bebravou i delegátov na tohtoročný snem PV ZPKO.

V diskusii poukazovali členovia organizácie na mediálny nezáujem zaoberať sa dobou, ktorú politickí väzni prežili v 50. rokoch. Priznali, že situácia politických väzňov sa síce o málo zlepšila, ale stále sa nedá porovnávať postavenie politických väzňov komunizmu na Slovensku

s postavením politických väzňov v Českej republike, hoci výkon trestu prežívali tak Slováci ako aj Česi spoločne. Konštatovali, že životná úroveň v Česku je neporovnateľná so Slovenskom. Vyslovili tiež nespokojnosť s tým, že v súčasnosti nemá organizácia PV ZPKO nijaké zastúpenie v zákonodarnom orgáne, čo je na škodu pri prijímaní nových zákonov. Bývalý poslanec R. Rafaj bol členom PV ZPKO. Schôdzu ukončili hymnicou piesňou.

Mirko Tuchyňa

Z príhovoru Mariána Buríka na výročnej schôdzi v Ilave

Ovládajú nás voľnomyšlienkári

Politickí väzni z obdobia budovania „socializmu“ sú vlastne dva krát trestaní. Prvý krát vtedy, keď ich komunisti nespravodlivo súdili a protiprávne väznili v komunistických koncentrákoch v neľudských podmienkach. Po prepustení boli zaradovaní do občianskeho života v tretotriednych životných podmienkach. Druhýkrát vo vyššom veku, keď ich trápia zdravotné problémy, ako následok prežitého.

Tzv. protifašistickí bojovníci bojovali so zbraňou v ruke priemerne dva roky počas druhej svetovej vojny. Majú štátom štedro dotovanú organizáciu, pri jubileách sú pravidelne štátom vyznamenávaní, majú rôzne výhody a stálu členskú základňu aj napriek tomu, že aj oni postupne odchádzajú na svoj večný odpočinok.

Politickí väzni od roku 1945 do 1989 žili dlhé roky na okraji spoločnosti. Väčšinou bojovali za svoju vieru, za svoje presvedčenie a proti komunistickej ideológii. Vyše štyridsať štyri rokov.

Naša organizácia má názov Politickí väzni Zväzu protikomunistického odboja. Tento krásny názov je pravdepodobne príčinou toho, že štát našich členov nevyznamenáva štátnymi vyznamenaniami a ani nedáva našej organizácii štedré finančné dotácie. Existuje aj druhá organizácia politických väzňov - KPVS.

Tých je síce hŕstka, ale k vôli tomu, že sú prepojení na KDH, čiže na politickú stranu, sú štedro finančne dotovaní. Ich predstaviteľ pravidelne vystupuje vo verejnoprávných médiách. Je to veľmi nepriemerný poznatok. Veď, kedysi všetci spolu trpeli odsúdením nespravodlivými súdmi, boli nespravodlivo väznení v komunistických koncentrákoch, mnohí z nich spávali vedľa seba, vedľa seba otrocky pracovali... Verím, že nešťastné rozdelenie sa čoskoro skončí a bratia opäť budú bratmi. Naša slovenská spoločnosť sírne potrebuje silnú a jednotnú organizáciu politických väzňov, aby mohla ovplyvňovať občiansky život v našom štáte.

Mnohí politickí väzni boli súkromne hospodáriaci roľníci. Na svojej pôde pracovali od skorého rána do neskorej noci. Odpradáva sa traduje, že kto mal pôdu – bol bohatý. Pôda mu dala obživiť aj v tých najhorších časoch. Nútená kolektivizácia a dlhoročné spoločné hospodárenie akosi zmenili filozofiu aj vzťah k pôde. V jarých, letných i jesenných obdobiach chodím s priateľom po Kysuciach, po Orave a Liptove. Veľmi zriedka vidíme mladých ľudí pracovať na poliach. Väčšinou sú to vekovo starší ľudia. Od roku 2004 sme členským štátom Európskej únie. V prípravnom období sa nám predostierala krásna budúcnosť. Žiaľ, naše súčasné skúsenosti nie sú v súlade s tým, čo nám bolo sľubované. Až 20 percent poľnohospodárskej ornej pôdy má skutočných vlastníkov v zahraničí. Tí, ako

odmenu za to, že na nej nehospodária, ale ju nechávajú zarásť trávou, dostávajú od EÚ štedré dotácie. Na veľkej časti úrodnej pôdy sú postavené rôzne sklady, výrobné jednotky či priemyselné parky. Na zvyšku ornej pôdy pracujú naši poľnohospodári, ktorí žijoria. Štedré dotácie z EÚ pre nich nie sú. Ešte nedávno sme boli sebestační v rastlinnej i živočíšnej výrobe a na náš trh sa dostávali vysoko kvalitné produkty. Dnes o kvalite je ťažko rozprávať. Všetko sa robí systémom čo najviac a s čo najmenšími nákladmi. Kde sú tie časy, keď zo záhradiek či záhumienok sme sa samozásobovali kvalitnými produktami. Systém čo najviac a s čo najmenšími výdavkami sa prenáša aj do občianskeho života.

Po roku 1990 sa rozšíril príjem televízneho signálu. Jestvujú kvalitné televízne stanice i programy, ale aj pod úroveň. Je tragédiou, že naše súkromné televízne spoločnosti sa pridali k tým podúrovňovým a ovplyvňujú najmä našu mládež. Je smutné sledovať činy mladých už od školského veku. Kde asi chodia na svoje vzory?

Bolo by azda šťastím pre náš národ, ak by sa vidiecka spoločnosť opäť vrátila k tradícii – čo je doma, to sa ráta. Prvým predpokladom k úspechu by bola politická podpora zo strany slovenského parlamentu. No jeho súčasné obsadenie nedáva nádej. Je tam priveľa voľnomyšlienkárov a liberálov, ktorí sú zarodkom skazy každého štátu. Sú produktmi korupcie a podporujú korupciu. Moju nedôveru majú aj tí poslanci, ktorí v laviciach slovenského parlamentu sedia minimálne dvadsať rokov. Pravdepodobne už stratili úctu k normálnemu občianskemu životu. V súčasnom období ich jedinou úlohou je kritizovanie všetkého, čo ich rival, Smer-SD predkladá. Pritom mali desať rokov na to, aby presadili svoje názory a nápady, keď vládli. Táto nedôstojná situácia, zúfalé kritizovanie, nedôstojné osočovanie je brzdou riešenia problémov obyčajných ľudí.

Približne od roku 1998 sa pomaly, ale isto vytráca vzťah našich občanov k nášmu štátu. Stráca sa hrdosť k našej dávnej, ale i nedávnej histórii, k našej pôvodnej kultúre a čoraz viac sa propaguje multikulturalizmus, ku ktorému má náš národ ďaleko. Slovenská vláda má svoje poradné výbory. Považujem za obrovskú chybu, že politickí väzni nemajú svoje zastúpenie v nijakom jej poradnom výbore, čo je aj na jej škodu. Politickí väzni by zaručene vedeli oveľa lepšie radiť, ako mnohé z mimovládnych organizácií. Nedávno ich predseda vlády kritizoval a už sa z ich strany spustila lavína rôznych, ničím nepodložených obvinení.

Je šťastím, že sa po roku opäť môžeme zísť a porozprávať sa o všetkých problémoch. Sú ľudia, ktorí chcú mať pravdu. Sú ľudia, ktorí hľadajú pravdu. Ja sa chcem zaradiť medzi tých, ktorí pravdu hľadajú.

Marián Burík

Na výročnej členskej schôdzi regionálnej pobočky PV ZPKO v Banskej Bystrici.

Foto Peter Bielik

Zo schôdze Banskobystričanov

Regionálna pobočka Banská Bystrica uskutočnila výročnú členskú schôdzu 6. marca t.r. Ako hostia sa na nej zúčastnili RNDr. Peter Bielik (Bratislava), Margita Zimanová (Žiar nad Hronom) a Ing. Jozef Dudáš (Misijné hnutie). Predsedníčka organizácie Jelena Boboková predložila správu o činnosti. Odznala aj správa o hospodárení a nasledovala voľba členov výboru a delegátov na XI. snem PV ZPKO.

V diskusii odznali podnetné úvahy a návrhy. J. Boboková upozornila na stav pamätných tabúl politických väzňov, umiestnených na Krajskom súde a Biskupskom úra-

de, ktoré vyžadujú starostlivosť. Návrh na osamostatnenie sa pobočiek v Žiari nad Hronom a v Lučenci predniesol Ing. Ján Gregor. Počas diskusie si prítomní vysvetlili aj výhradu M. Zimanovej voči členstvu pána Komendu a za jeho zotrvanie v organizácii hlasovali všetci prítomní okrem M. Zimanovej. Prítomní sa zaujímali aj o stav prípravy zákona na odškodnenie politických väzňov, ktorý pripravuje I. Šimko. Ján Hric predniesol sťažnosť na konfiškáciu jeho pôdy, ktorá mu nebola vrátená. Reštitučné problémy pretrvávajú aj u Filipa Stanislava. Organizácia to v uznesení zobrala na vedomie.

Primátor sklamal politických väzňov

Výročná členská schôdza Regionálnej pobočky PV ZPKO Ilava – Považská Bystrica sa uskutočnila 18. marca, aj za prítomnosti Heleny Hošťákovskej z RO PV ZPKO Trenčín.

V úvodnom slove predsedníčky regionálnej pobočky Hedvigy Slivkovej zaznela prosba o minútu ticha za troch členov pobočky, ktorí od ostatnej výročnej členskej schôdze odišli na večný odpočinok.

Ďalej nasledoval pracovný program s voľbami kandidátov do výboru pobočky a vyšších orgánov PV ZPKO. Predsedníčkou pobočky sa opäť stala Hedviga Slivková. Novou členkou organizácie sa stala vnučka

po politickom väzňovi slečna Porubčanová.

V diskusii predsedníčka pobočky H. Slivková prečítala odpoveď primátora mesta Ilavy Ing. Štefana Dašku, ktorý jednostranne odmietol iniciatívu regionálnej pobočky na pomenovanie časti Mierového námestia na Námestie politických väzňov. Uviedol argument, že by to prinieslo dotknutým značné finančné problémy i keď je pravdou, že by sa to dotklo len jedného rodinného domu a väznice v Ilave. Sme teda jediným mestom v Slovenskej republike, v ktorom bolo väznených a odsúdených tisíce politických väzňov,

ale kde nie je po nich pomenovaná žiadna ulica či námestie, ako znak úcty k politickým väzňom. V tejto súvislosti si kladieme otázku, či pán primátor mesta súhlasí s represáliami, väznením, mučením a týraním nevinných obetí? Odpoveď primátora mesta veľmi pobúrila prítomných členov.

Do plánu činnosti bol predložený návrh na návštevu hlavného mesta kultúry Košíc alebo Martina, pri príležitosti osláv 1 150. výročia príchodu sv. Cyrila a Metoda na územie staroslovenskej ríše a 150. výročia vzniku Maticy slovenskej.

Marián Burík

V ďalekom Ekvádore u slovenských saleziánov

V spoločnosti Jána Šutku

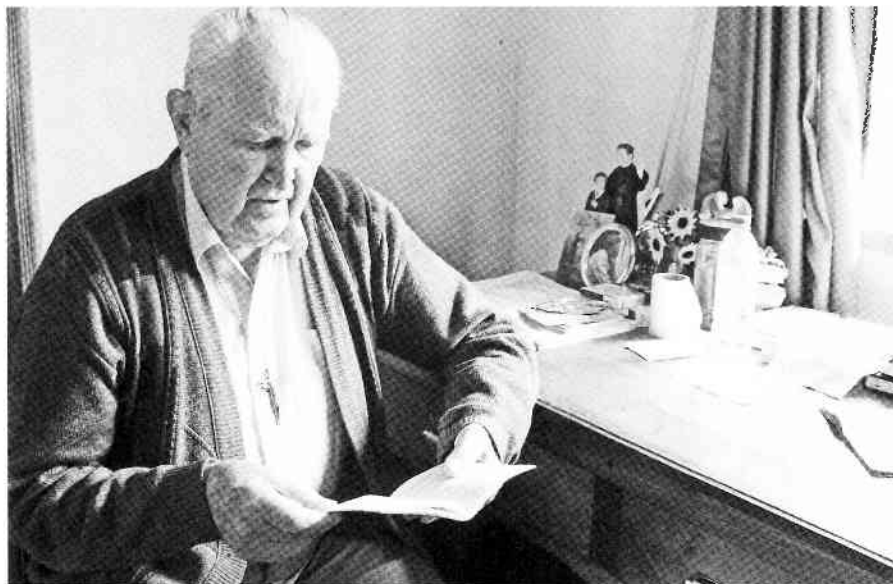
Začiatkom tohto roku som s torontským kamarátom Stanom Magdolenom navštívil slovenských saleziánov v Ekvádore. Stretol som sa tam s človekom, o ktorom by som rád informoval čitateľov časopisu Svedectvo. Dnes už 82-ročný otec Ján Šutka žije na dôchodku v saleziánskom domove v meste Macas. Mimochodom, je jedným z nás. Bývalý politický väzeň. Vo svojom saleziánsko-misionárskom živote sa skutkami snažil podobať tomu najväčšiemu misionárovi sveta – Kristovi. Celoživotná láska k blíznym a schopnosť odpustiť sa stalo jeho krédom. Otec Ján Šutka to desiatky rokov prakticky do-

kazoval medzi domorodými indiánmi Suarmi, v daždivých nebezpečných džungliach pri rovníku, v ju-

hoamerickom Ekvádore.

Otec Ján Šutka sa narodil 11. septembra 1930 v Orovnici, pri Novej Bani v okrese Žarnovica. Detstvo prežíval počas druhej svetovej vojny, takže videl množstvo utrpenia. Hľadal hodnoty, ktoré by si mohol uchovať po celý život. V neďalekom Hronskom Beňadiku bol saleziánsky kláštor, kde sa najskôr stal semináristom. Jeho otec nebol synovou voľbou veľmi nadšený, ale matka sa potešila.

Skončilo sa besnenie fašizmu a onedlho nastalo besnenie komunistov. Po štyridsiatomšsmom sa rehoľné rady dostali do nemilosti. Počas nášho rozhovoru si spomenul aj na 14. apríl 1950, keď zrušili mužské rehoľné rady a mníchov sústredili do Šaštína. Tam aj jeho nútili podpísať, že dobrovoľne vystúpi z cirkevného rádu. Nepodpísal.

Ján Šutka

Foto Paul Stacho

Neskor ho odviezli do Sládkovičova, kde boli sústredení aj ďalší sedemdesiatí cirkevní hodnostári. Nastalo jeho najdobrodružnejšie mladické obdobie, pri ktorom mu najviac pomohli modlitby k Bohu. Veď komunisti dokonca vylepšili gestapácke metódy. Začal sa pripravovať na útek z bývalého Česko-Slovenska. Nebolo to ľahké rozhodnutie. Bol prinútený nastúpiť na vojenskú prezenčnú službu. Do vojenskej posádky ho sprevádzal dozorca. Podarilo sa mu prekabátiť ho, vyskočil z vlaku a naskočil na vlak, ktorý išiel opačným smerom. Prišiel až do Pezinku a odtiaľ do Bratislavy. Tam sa tajne stretol s otcom Revesom a ďalšou konšpiračnou cestou sa ilegálne dostal cez Moravu do Rakúska.

V prvej dolno-rakúskej dedine mu farár dal zopár šilingov, aby sa dostal do Viedne. Táto oblasť patrila do ruskej zóny, preto sa ďalej pobebral smerom na Innsbruck, do americkej zóny. Komunisti mnohých utečencov pochytili, Šutkovi sa však útek podaril. Z Innsbrucku pokračoval do Talianska. V roku 1958 v kolumbijskej Bogote doštudoval teológiu. V roku 1960 bol vyslaný už ako saleziánsky kňaz do Ekvádoru.

Ešte v Taliansku sa zoznámil s tromi Španielmi, ktorí išli za misionárov. Aj on sa prihlásil do španielskej hovoriacej oblasti. Určili ho však na misiu do USA, do slnečnej Kalifornie. Avšak tesne pred jeho odchodom prišlo americké vládne nariadenie, že misionárov, ktorí pôvodne prišli z východného bloku, Amerika neprijme. Ponúkli mu Argentínu, z ktorej sa neskôr vykľul Ekvádor.

Ako mi povedal, nikdy nefutoval, hoci začiatky v Ekvádore boli katastrofálne ťažké. Stal sa saleziánskym misionárom v amazonských pralesoch medzi domorodými indiánmi Suarmi. Západná civilizácia nazývala Suarov "lovci hláv". V bývalom Česko-Slovensku ich knižne spropagovali v 50-tých rokoch minulého storočia známi cestovatelia Žikmund a Hanzelka. Otec Šutka mi spomenul, ako mu jeden z náčelníkov Suarov hneď na začiatku jeho pôsobenia na rovinu povedal: Či to on myslí s tou misijnou prácou pre Suarov skutočne vážne? Či tam prišiel len na chvíľu, alebo je tam ochotný položiť aj život. Či mieni zomrieť medzi Suarmi? Jeho odpoveď bola jasná... Áno.

Paul Stacho

Dokončenie v budúcom čísle

Naše hlavné mesto a my v ňom

V tomto mesiaci plynú šesťdesiatosem rokov, kedy sa pre Bratislavu skončila vojna a kedy hlavným mestom byť prestala. Stala sa jedným z viacerých krajských sídiel Československej republiky. Nedávno ma prekvapil pohľad na billboard v bratislavskom Ružinove, kde istý „tiež inteligent“ verejne konštatuje, že toto mesto, čiže Bratislava – nie je kultúrnym, ale ešte zato aj zaplatil iste nemalé peniaze.

Niekedy mám naozaj pocit, že sa mi sníva. Lebo ak toto niekto vyhlási o svojom hlavnom meste, potom tu určite čosi nie je v poriadku. Vieme ešte vôbec, čo robíme a vieme, kam sme sa to v našich verejných prejavoch vôbec dostali?! Pochybujem. Ale poďme po poriadku.

Už pred stáročiami

Bola Bratislava kultúrnym mestom, či sa to niekomu páči, alebo nie. Už vtedy tu v Dóme svätého Martina korunovali kráľov a nebola to vtedy len taká hocaká monarchia! Do tohto mesta chodievala Mária Terézia navštevovať na hrad svoju najmilovanejšiu dcéru, odtiaľto vyšiel celý rad učencov, medzinárodne známych vynálezcov, umelcov, tu sídlila Academia Istropolitana a navyše: práve tu a nikde inde študoval a pôsobil výkvet národa, ktorému ďakujeme zato, že vôbec sme a máme aj svoju kodifikovanú reč. To len na margo toho, aká „kultúrna“ je Bratislava, inak aj hlavné mesto samostatného Slovenska!

Kultúrne bolo toto mesto vždy, aj keď pred sto rokmi trojjazyčné, čo nebolo vôbec na škodu, práve naopak. Ale poďme ďalej. Som z generácie, ktorej rodičia zažili zrod Slovenského národného divadla, a my osobne aj zrod Slovenskej filharmónie a iných telies. A preto nám tu nebude nikto zo súčasných príšielcov vykrikovať a to ešte na billboardoch, či je alebo nie je naša Bratislava kultúrnou. Takou ju mimochodom urobili desiatky umelcov, ktorí sem prišli z celého Slovenska a mohli by sme ich do radu aj vymenovávať.

Nezhadzujme tvorbu generácií,

ktoré tu nechali svoju pečať, a to natrvalo. A vôbec neboli všetky Bratislavčanmi – ani divadelníci počnúc Borodáčom či Bagarom, ani speváci od Štefana Hozu či dr. Janka Blahu...

Koľkí z najsilnejšej zostavy činohercov boli Bratislavčanmi? Naozaj len malé percento, ostatní prišli zo všetkých kútov Slovenska, aby tu natrvalo nechali svoju pečať. A stali sa Bratislavčanmi, ktorými sme sa hrdili a pred ktorými sa neraz skláňala celá Praha. Alebo generácie výtvarníkov, či liptovský rodák Janko Alexy, ktorý sa zaslúžil o hrad a mohli by sme menovať spisovateľov, básnikov, počnajúc Urbanom a končiac Rúfusom. Tí všetci prišli vyorali svoju hlbokú brázdú a iste svojím spôsobom menili aj toto mesto. A teraz, dnes, práve

dnes, tu bude ktosi spochybňovať jeho kultúrnosť? No teda, to je riadne silná káva, nemyslíte?

Rada by som verejne poprosila

všetkých, čo sem prišli študovať, alebo si zarábať na chlieb každodenný, aby láskavo prestali urážať toto mesto a nás všetkých, čo sme sa v ňom ešte aj narodili. Napokon, nikto, komu sa tu nepáči, tu nemusí nasilu byť. Pľujeme si do vlastného hniezda a to sa v slušnej spoločnosti nerobí.

Keď po skončení druhej svetovej vojny prišli ruskí vojaci, počuli sme tu po prvý raz v živote slová „...eto kulturnyj čelovek.“ Naši rodičia krútili hlavami – aký kultúrny, človek je alebo slušný, alebo vzdelaný alebo vychovaný alebo aj nie, ale „kultúrny“? No počas ocializmu sme potom mali roky možnosť pochopiť, čo tým mysleli v tom ich Sojuze. A máme tu stopy doteraz, aj po vyše dvadsiatich rokoch. Dokonca, u tej najmladšej generácie.

Vyššie dvoch rokov som chodila na obedy do jedálne s presilou mladých, vysokoškolsky či minimálne stredoškolsky vzdelaných ľudí. A tam sme my všetci starí či starší dostávali denne príučku, čo je to nekultúrny človek. Hurónsky smiech nad taniermi, krik, buchot, trieskanie dverami, veru boli chvíle, že sa človeku chcelo okašľať ten obed a nechať príšielcov, nech sa teda zabávajú, keď inak nevedia. Neboli to Bratislavčania, mám uši na prízvuk. A tak, ak je čosi „nekultúrne“ v tomto starom kultúrnom meste, potom sú to tí, čo prišli a ani náhodou sa tu nechcú integrovať, ale len zarábať. Lebo hlavné mesto Slovenska bude vždy také kultúrne, akí sú a budú ľudia, čo v ňom žijú a pracujú. A chodia „sem“ a nie „tu“, lebo aj to je vizitka. A propos, čo sa to deje v tohtoročnom európskom hlavnom meste kultúry, teda v Košiciach?

Pokiaľ vidím, odsúvajú tam jeden projekt za druhým a už by bolo naozaj načase sa spamätať.

Lebo aj to je vizitka a to nie hocikaká a to nášho národa, našej spoločnosti a celého Slovenska. Alebo sa mýlim?

Eva Laucká

Bili ich do pomätenia sa

(II.)

Ján Petro.

Foto archív

(Dokončenie z minulého čísla)

Pokračujeme spomienkami Jána Petra z Dlhej nad Cirochou na udalosti z júna 1949. V publikáciách sa uvádza ako ľudová vzbur a ona skutočne bola ľudovou vzburou. Proti komunistickej moci, ktorá hrubo potláčala kresťanský život na Slovensku. Naše rozprávanie sme skončili v okamihu, keď dedinu v nedeľu ráno obkľúčili príslušníci Bezpečnosti s guľometmi a ďalších 50 vošlo priamo do dediny. Uzavreli cesty, začali vyťahovať ľudí z domov a zatýkať ich.

Spomínali ste, že vyšetrovanie prebiehalo v krčme. Aj vás tam dotiahli?

Áno.

Čo ste robili v sobotu pred farou?

Prizeral som sa. Tam bola spustá ľudí.

Čo sa dialo v krčme?

No, bili nás, pendrekmi, rukami, napríklad toho zvonára bil veliteľ pištoľou, neviem či pažbou po hlave, až sa z toho pomiatol. Veru nešetril ho, pritom on nezvonil. Mučili ho aj vo vyšetrovacej väzbe. Do mesiaca

V dome pána Petra nechýba miesto pre Patrónku, ktorú má vo veľkej úcte.

Foto Mária Dvorčáková

spáchal samovraždu tak, že skočil z kostolnej veže. Alebo ho niekto „vypadol“ a zabil sa.

Čo bolo ďalej?

Hlavných podozrivých brali do Prešova. Odsúdených nás bolo 38, ale zaistených bolo oveľa viac, až 71. Aj mladistvých aj takých, ktorým nič nedokázali.

Ako dlho trvalo vyšetrovanie v Prešove?

Od júla do októbra. Súd bol v Humennom 5. októbra. Jeden vyšetrovateľ sa na mňa zameral a vyhrážal sa my – dolámeme vás – povedal mi. Bol poľskej národnosti, oženil sa tu, v Štýnskych Hámroch. A zhodou okolností po istom čase ho zabilo auto. Tak bol dolámaný on. A on sa mne vyhrážal, že vás dolámeme. Takže Božie mlyny melú pomaly, ale isto.

Ján Petro pracoval aj na stavbách v Prahe. Na snímke s manželkou.

Foto archív

Jánovi Petrovi zostali na manželku Veroniku len pekné spomienky.

Foto Mária Dvorčáková

Mučili vás?

No áno, všelijakým spôsobom. Pendrekami, medzi prsty dávali ceruzky a všelijako, zozadu, spredu.

Čo od vás chceli, aké priznanie?

Že sme robili protištátnu činnosť, vzburu. Že sme napadli štátnych činiteľov.

Na koľko vás odsúdili?

Na dva roky, ale sedel som len rok. V Leopoldove.

V Leopoldove bolo lepšie?

Tam nás už nebili, len tie mreže...

Čo ste robili vo väzení?

Chodili sme vonku robiť so zeleninou, upratovať, pod dozorom.

Koľko ste boli na cele?

Štyria. Aj v Prešove štyria.

Keď vás zaistili, to ste boli dva roky ženatý. Ako sa s tým manželka vyrovnala?

Bola za mnou v Prešove na návšteve, rozprávali sme sa cez mreže.

Nevýčítala vám, že ste sa do toho zamotali?

Nie, ani pol slova.

Ale bola z toho smutná.

Iste, veď všetku robotu musela

robiť sama. Syn mal vtedy rok.

Keď ste sa dostali z väzenia, ako ste sa pretĺkali životom?

Istý čas som vôbec nemohol nájsť zamestnanie. Až neskôr, na traktorovej stanici v Snine.

Mali ste ešte dve dcéry. Nemali deti problémy so štúdiom?

Mali. Nikdy ich spravodlivo neohodnotili. Mladšiu dcéru už po ôsmej triede nasmerovali do Chemlonu, hoci chcela ísť na strednú

školu. Napokon sa do toho gymnázia dostala. Aj staršia skončila strednú ekonomickú školu. Ale dalo mi to zabráť. No ja som sa ani Nemcov nebál, mal som sa báť komunistov?

A dali vám pokoj?

Kdeže! Mal som sad, vysadené čerešne, veľkú záľubu v ovocinárstve. Vedel som štepiť stromy. Sad mi zobrali, vyvlastnili do družstva, ale ja som neprestal chodiť na čerešne. A ich to štvalo, že ja si dovoľujem. Mali svojho hájnika, poslali na mňa žandárov. Prišli dvaja. Rovno do dvora, jeden odzadu, druhý spredu a na mňa. - Petro, ako si to dovoľujete chodiť na čerešne do stráni? - A do mňa akoby pichol. - Prišli ste dvaja, - pekne som mu povedal, - ale keď prídete i desiat, aj tak pôjdem. Jedným to myklo - ako si to predstavujete, takto hovoriť? - No a ja na to: - Ja so ich posadil, ja som ich vypesto-
stoval, ja som ich zaštepil, no a ja že si nemôžem ísť natrhať čerešne? Aký je to zákon? - Byslo mi v hlave, že im musím vysvetliť, aby ma pochopili a oni počúvali. Obaja. Pohlo to s nimi, že dobre, dobre, ale to si musíte vybaviť inak. - Ako inak, to je moje, povedal som im. Niečo si ešte poznamenali a odišli.

Viac sa nevrátili?

Ešte raz prišli, že som tam pooral. Merali, koľko árov som pooral. Stále ma prenasledovali.

Eva Zelenayová

Ján Petro počas stretnutia so starostom obce na Obecnom úrade v Dilhej nad Cirochou.

Foto Mária Dvorčáková

Bol som salezián

V noci z 13. na 14. apríla a potom v noci z 21. na 22. apríla 1950 komunistické milície a žandári postupne obsadzovali rehoľné kláštory a ústavy v celom štáte.

Mal som 22 rokov a študoval som v saleziánskom pedagogickom študentáte v Šaštíne, keď sa to stalo. V ústave nás bolo okolo 60 chovancov. Dostali sme avízo, že bezpečnostné sily a milície sa sústreďujú okolo Šaštínskeho kláštora. Tušili sme, že sa v tú noc niečo stane. Preto počas nočného pokoja sme vytvorili hliadky. Okolo polnoci sme zaznamenali, že do ústavu sa usilujú preniknúť cudzí ľudia. Zobudili sme predstavených, ktorí následne išli rokovať s búchajúcimi. Na základe nejakých pofiderných poverení chceli urobiť domovú prehliadku. Museli im to umožniť.

Všetkých študentov a predstavených sústredili na prvé poschodie do najväčšej študovne a vykonali prehliadku celej budovy. V podstate zostali s nami v budove niekoľko dní. Sledovali nás, posielali o nás správy, do budovy takmer nikoho cudzieho nevypustili. Boli sme monitorovaní 24 hodín denne. Dokonca nám prideliť dvoch správcov, pričom jedného z nich som osobne poznal, lebo bol z mojej rodnej dediny. Počas dňa privádzali „zaistencov“ z ďalších ústavov. Z Bratislavy, Trnavy, Hodov a Nítry až nás bolo okolo 300.

Nič nenašli

A takto sme žili vo veľkej neistote asi 10 dní. Zatiaľ pozvážali do Šaštína všetkých saleziánov z 13. ústavov. Začali organizovať prerozdelenie kňazov na jednotlivé farnosti, čo je výsostné právo biskupov. Z oslovených kňazov s takýmto prerozdelením ani jeden z nich nesúhlasil. Hovorilo sa, že ich odviezli do tzv. koncentračného tábora v Pezinku. Výsledkom previerky bolo veľké fiasko, pretože nenašli nič z toho, čo predtým tak vehementne ohlasovali: zbrane a tajné dokumenty.

Situácia sa zopakovala 25. apríla. Opäť nás po polnoci zobudili, no tentokrát nás naložili do pripravených autobusov a viezli na neznáme miesto. Až nadržanom sme zistili, že väčšinu autobusov s rehoľníkmi všetkých rehoľí priviezli do Podolíne, kde nás čakalo surové privítanie a zaobchádzanie. Matrace po zemi, len kde tu posteľ, málo jedla, hrozné toalety... Ráno sme mohli ísť na krátku sv. omšu a potom nasledoval denný režim ako vo väzení. Po dvoch mesiacoch, koncom júna, nás previezli na preškolenie do Kostolnej pri Trenčíne.

Kláštor v Šaštíne sa po Barbarskej noci zmenil na koncentračný tábor pre rehoľníkov.

Foto archív

Tam nás bolo menej, aj podmienky boli napodiv trochu ľudskejšie. Dokonca sme sa mohli v okolí Trenčína aj voľnejšie pohybovať.

Na Priehrade mládeže

Asi po dvoch týždňoch nás previezli na Priehradu mládeže, kde sme museli pracovať na jej stavbe asi 6 hodín denne. Bývali sme v drevených ubytovniach, poobede sme dokonca mohli aj športovať. Cieľom bolo, začleniť nás medzi socialistickú mládež a tým nás odlákať od nášho duchovného štúdia. No napriek ich úsiliu sme sa nevzdali svojich ideálov a v nedeľu sme namiesto raňajok chodili na sv. omšu do Púchova. Krásne bolo to, že svojim spevom počas pochodu sme prilákali i ďalších mladých ľudí z tábora a do kostola nás spolu prišlo okolo tisíc ľudí.

Koncom augusta nás prepustili k svojim rodinám, aby sme sa začlenili do civilného života. Doma nás však čakali povolávacie rozkazy do PTP táborov. Zrejme nás chceli mať pod vojenským dozorom.

V tom čase som bol v maturitnom ročníku. Keďže som nemohol maturovať v máji, lebo som bol zaistený, v septembri som prišiel do Galanty s úmyslom zmaturovať. Tam mi oznámili, že to nie je možné. Z ministerstva totiž dostali list, že všetci, ktorí študovali na cirkevných školách sú vylúčení z maturity. A tak, ako ostatní spolužiaci, nastúpil som do PTP tábora v Libave pri Olomouci.

Zo zdravotných dôvodov ma neskôr prepustili z vojenskej služby. Bol som nútený nájsť si prechodné civilné zamestnanie a keďže som sa nevzdal túžby dokončiť štúdium, v tichosti som sa pripravoval na prechod do zahraničia spolu s mojimi bývalými spolužiakmi. Nepodaril sa. Skončil som v rukách Štátnej bezpečnosti.

Ing. Ján Brichta

Zabráňme výpredaju ľudskosti

Ľudia na Slovensku príliš nevnímajú organizáciu PV ZPKO, ale ani iných politických väzňov komunizmu, či už organizovaných alebo nie. Dokonca ani Ústav pamäti národa. My, jednoduchí občania Slovenska, členovia či sympatizanti PV ZPKO to nemôžeme ovplyvniť. Žiaľ, sila spo-

ločnosti nie je využívaná na udržanie organizácie PV ZPKO, ale na jej pomalé odumretie. Slovenský národ si likviduje hodnoty tých ľudí, ktorí boli tvorcami demokracie. Autori nových učebníc sa málo zmieňujú o politických väzňoch komunistického režimu, alebo o tom, čo prežili v pra-

covných táboroch, väzeniach a po prepustení na slobodu pod dohľadom Štátnej bezpečnosti. Trpké spomienky na roky 1948-1989 a pohľad na vývoj spoločnosti v súvislosti s organizáciou PV ZPKO prinášajú iba nové traumy.

Sila slova, dokumentov, svedectiev politických väzňov z obdobia socializmu má výpovednú hodnotu,

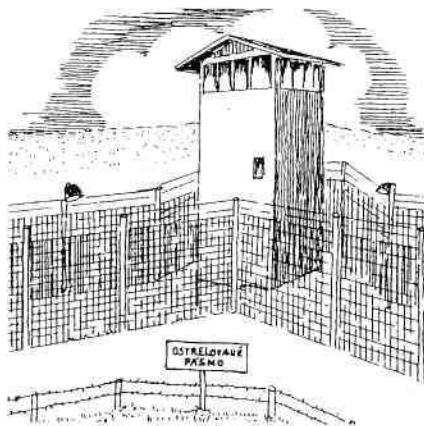
Sloboda slova po komunisticky

Biskupský kaštieľ vo Svätom Kríži nad Hronom je pamätníkom rozličných udalostí. Dobrých aj smutných. V rokoch 1850 až 1869 v ňom žil banskobystrický biskup Štefan Moyses, prvý predseda Matice slovenskej. V rokoch 1946 až 1950 v ňom sídlil bohoslovecký inštitút saleziánov, pozostávajúci z profesorov, študentov a civilných zamestnancov v počte okolo 70 mužov. Rehoľníci vyvíjali aktivity nielen vo Svätom Kríži nad Hronom s počtom asi 1500 obyvateľov, ale tiež v okolitých obciach. Organizovali kultúrne i športové podujatia a dni duchovnej obnovy. Ich činnosť bola skutočným Božím požehnaním najmä pre mládež. Saleziáni sa tešili všeobecnej úcte a vďačnosti.

Do tohto slubne sa rozvíjajúceho diania zasiahli ako zlý ničivý víchor násilné protináboženské opatrenia vlády. Žandári a milícia na príkaz vedenia KSČ a ministerstva vnútra obsadili v noci z 13. na 14. apríla 1950 všetky mužské kláštory v Česko-Slovensku a odviekli rehoľníkov do koncentračných táborov. Toto násilie postihlo aj saleziánsky kláštor vo Svätom Kríži nad Hronom.

Nočný prepád vyvolal spravodlivé rozhorčenie občanov mesta aj obyvateľov okolitých dedín. Miestny dentista Štefan Zúbrik ráno 14. apríla prišiel do ozbrojencami obsadeného kaštieľa a pokojne sa opýtal, prečo ten surový nočný zásah proti saleziánom? **Namiesto odpovede ho**

chytili, zatiahli do pivnice, pažbami zrazili na zem a dokopali. Keď zamdlel, obľiali ho vedrom vody a vyhodili pred budovu. Zbitý muž sa s vypätím všetkých síl doplazil domov. Mal 40 rokov. Po štyroch rokoch zomrel. Údermi zbraní mu ozbrojenci poškodili obličky.

Ďalšími obeťami protináboženského teroru sa stali Ján Barniak, 46-ročný murársky majster a jeho dvaja priatelia 40-ročný Albín Hurtík a 43-ročný Ľudovít Dekýš. Ján Barniak sa pred niekoľkými spoluobčanmi kriticky vyjadril k odvlečeniu saleziánov. Nasledovalo udanie a v noci 16. apríla prepadli ozbrojení žandári a milicionári jeho dom. Pri domovej prehliadke poprevracali všetok nábytok a Jána Barniaka pred očami manželky a dvoch dcér v putách odviekli do kaštieľa. Tam ho surovo pažbami zbraní zmlátili, vyrazili niekoľko zubov, na zemi kopali až upadol do bezvedomia. Obľiali vodou a odtiahli do pivnice. Na druhý deň mu dali vedro vody

a kus chleba. Na štvrtý deň ho vytiahli z pivnice a odviezli do nemocnice v Banskej Bystrici. Rany a dásna mu hnisali. Liečili ho dva týždne. Potom ho odviekli do väznice Krajského súdu. Hodili na samotku a podrobovali výsluchom. Fyzicky ho týrali a hrubo urážali jeho náboženské presvedčenie. Celý život znášal následky tohto teroru.

Štátny súd v Bratislave odsúdil 5. septembra 1950 Jána Barniaka za zločin prípravy úkladov voči štátu na trest odňatia slobody v trvaní 30 mesiacov, prepadnutie 9/10 majetku a peňažný trest vo výške 20 tisíc korún. Albín Hurtík za spoluúčasť dostal 18 mesiacov väzenia, prepadnutie majetku a peňažný trest 10 tisíc korún. Ľudovít Dekýš za neoznámenie zločinu dostal trest odňatia slobody v trvaní 7 mesiacov.

Odsúdení si trest odpýkali v Ilave a Leopoldove. Rodinu Jána Barniaka vysťahovali z domu. Mala na to 15 dní. V tom čase chodil do domu tajomník MNV, súril, vyhrážal sa a robil si posmech z nešťastia rodiny. Do domu sa potom nasťahovala rodina člena ŠtB, neskôr ZNB. Dcéry Barniaka nesmeli študovať na strednej škole, v zamestnaní im ustavične pripomínali, prečo im nemôžu zvýšiť plat.

Krajský súd v Banskej Bystrici 6. septembra 1990 zrušil rozsudky a troch odsúdených rehabilitoval. Prežité utrpenie sa však podpísalo na ich zdraví, no nie na ich vzťahu k Bohu, Cirkvi a národu.

Július Homola

ale dnešná polarizovaná spoločnosť tomu nevenuje patričnú pozornosť. V médiách niet zmienky o politických väzňoch z obdobia socializmu. Regionálne organizácie politických väzňov či časopis Svedectvo sú ako malé ostrovčeky v spoločnosti, na míle vzdialené od zemskej pevniny, kde žijú ľudia nevšímaví k základným ľudským hodnotám. Ťaží nás nepre-

bádaná minulosť i demokracia bez hraníc až po výpredaj ľudskosti. Nedá sa mlčať, no priestor na vyjadrovanie názorov máme veľmi úzky, ak vôbec nejaký. Avšak komunikácia je tá prvotná potreba, bez ktorej niet života. Hlas organizácii bývalých politických väzňov z obdobia totalitného režimu v bývalom Česko-Slovensku od roku 1948-1989 by nemal

zaniknúť. Vo veľkej miere to závisí aj od nás. Dnes na Slovensku je ťažko identifikovať kto je s kým a kto je proti komu. Turbulencia politických strán, zmeny v parlamente, vláde, na ministerstvách, úradoch až po samosprávy miest a obcí stav vecí verejných ešte viac zahmlievajú. Postaviť koncepciu prežitia a rozvoja je aj našou úlohou.

Mikuláš Tóth

Otvorený list emeritnému arcibiskupovi Róbertovi Bezákovi

Uniknite zo siete liberálov

Do redakcie sme dostali otvorený list veriacich občanov z farnosti Banská Bystrica-Radvaň emeritnému arcibiskupovi Róbertovi Bezákovi. Uverejňujeme jeho skrátenú verziu. Vynechali sme verejne známe skutočnosti z vystupovania R. Bezáka v médiách, čo tiež pobúrilo signatárov listu.

„Pán biskup, prijmite vážne napomenutie od svojich spoluobčanov. Katolícky kňaz má byť dobrým príkladom pre spoluobčanov. Vy nie ste. Lámete sľub kňazskej poslušnosti ako suchý prútik. Neodstúpili ste z funkcie dobrovoľne. Museli Vás odvolať. Historická hanba pre Cirkev na Slovensku, aj pre Vás. Zakázali Vám vystupovať v masmédiách, Vy vzdorovito vystupujete.

Závrtná kariéra z priemerného kláštorného kňaza na arcibiskupský stolec Vám zakrútila hlavu. Po nástupe na prvej schôdzi s kňazmi diecézy ste vyhlásili, že v priebehu roka nebudú žiadne personálne presuny. Ale o niekoľko dní po hádke so svojim predchodcom arcibiskupom Jánom Sokolom ste sa začali mstiť ako zdatné feudálne knieža. Sokolovi ste ukázali dvere a jeho priateľom tiež. Mons. Javor, Mons. Tóth a ďalší desiatí starší, obetaví kňazi, ktorí za desaťročia v kňazskej službe urobili mnoho duchovného a materiálneho dobra pre ľudí v diecéze, odrazu Vám zavádzali. Vyhodili ste aj Františka Očenáša, bývalého správcu farnosti v Jacovciach, rodisku J. Sokola. Pán Bezák, ukrivdili ste dobrému kňazovi. Z jeho iniciatívy si postavili veriaci v jacovskej farnosti od roku 1969 do roku 1986 dva nové kostoly vo filiálkach a dva, vrátane farského, podstatne zväčšili a obnovili. Postavili aj novú farskú budovu.

Pán Bezák, iste si spomeniete, ako Vás prosil pán farár, aby ste ho ponechali vo farskej pastoračii, že sa cíti zdravotne veľmi dobre. Veľkokniežatsky ste ho odbili: „Máte zastaralé spôsoby, ste prisny, doba je iná. Ja, arcibiskup, som liberál!“ Zronený farár sa Vás opýtal: „Kam mám teraz ísť?“ Nedbalo ste odpovedali: „Chod'te, kam chcete. Hoci aj hore na Kysuce, alebo dolu Váhom,“ výsmešne ste zakončili rozhovor. Neboli ste ľudský biskup, ako ste o sebe tvrdili. Vraj ste chceli byť ľudský a ľudový. Vraj preto ste išli medzi mládež na festival Pohoda. Vraj preto ste sa dali pozvať do relácie Večer pod lampou. Oboje moderoval Štefan Hríb, známy nepriateľ katolíkov. Pripravil kamery, aj otázky a odpovede.

Pán Bezák, na Pohode ste mali využiť možnosť predstaviť Ježiša Krista – Boha-človeka ako príťažlivý vzor pre mladých ľudí. Ale to nebolo v Hríbovom

pláne, ani vo Vašom. Na Hríbovu otázku ste odpovedali populisticky, aby sa to páčilo rozvášneným, samopašným ľuďom na scéne aj pred televíznymi obrazovkami. Vaše prirovnanie „Boh je taká pohoda“ ponížila Boha, večnú vševládnu absolútne dokonalú bytosť. Tvorcu vesmíru a ľudstva, nášho láskavého Nebeského Otca ponížila a potupila na nízku mravnú úroveň Pohody. Festivalovej Pohody v Trenčíne. Podobne ste sa zviditeľnili v médiách ako populárny liberálny arcibiskup. Na Hríbovu otázku „čo je hriech?“ ste dali pripravenú odpoveď: „Tu, v družnej besede nie je vhodné debatovať na túto tému.“ Čiže zľahčili ste pojem „hriech“. Lajdáckou odpoveďou ste polichotili ľahkomyselným divákom.

Pán Bezák, potupili ste Boha a zľahčili pojem hriechu. To sú dva základné stĺpy kresťanského učenia. A v tom sú pádne dôvody na zbavenie z funkcie arcibiskupa. Prečo ste sa vyjadrovali tak primitívne a nezodpovedne? Lekári psychiatri hodnotia Váš stav ako schizofréniu – rozdvojenie osobnosti, teda ťažkú duševnú poruchu. Vašu chorobu zneužívajú nepriatelia Ježiša Krista a Cirkvi na jej podryvanie. Vaše prejavy šokovali mnohých ľudí a spôsobili aj predčasnú smrť biskupa Rudolfa Baláza.

Pán Bezák, čo Vám hovorí svedomie, keď vidíte, ako sa Vaši rodičia sužujú? Prosíme Vás, uniknite zo siete podlých liberalistov. V tísni kláštornej kaplnky, v ľútosti a prosbách k Ježišovi nájdete odpustenie a uzdravenie duše aj tela.

Prosíme za Vás milosrdného Boha.”

Banská Bystrica 13. januára 2013

Podpisy šiestich signatárov

PRIPOMÍNAME SI

V apríli si pripomíname významné životné jubileá týchto našich členov a priaznivcov.

45 rokov

Laceková Vanda, Pata 5.4.1968

50 rokov

Dobrodejová Dagmar, Ružomberok 13.4.1963

55 rokov

Smejkalová Helena, Nitra 14.4.1948
Horváth Jozef, Hlohovec 17.4.1958

60 rokov

Švec Jozef, Bratislava 1.4.1953

65 rokov

Pecníková Blanka, Banská Bystrica 12.4.1948

70 rokov

Markovičová Helena, Veľké Bedzany 30.4.1943

80 rokov

Fantuzzi Albert, Bratislava 23.4.1933
Krajčíková Irena, Trenčín 16.4.1933

82 rokov

Neštráková Katarína, Sereď 30.4.1931
Nižňanský Juraj, Vrbové 16.4.1931

83 rokov

Hampelová Mária, Prievidza 13.4.1930
Májovská Mária, Bačkov 6.4.1930
Vargová Dagmar, Hurbanovo 14.4.1930

84 rokov

Ing. Ďubek Karol, Sečovce 28.4.1929
Horošková Anna, Piešťany 18.4.1929

85 rokov

Kulaš Zoltán, Bratislava 12.4.1928
Paligová Margaréta, Bratislava 15.4.1928

86 rokov

Čižmárik Michal, Humenné 16.4.1927
Šumichrastová Anežka, Trenčín 1.4.1927

87 rokov

Kotúček Milan, Ružomberok 13.4.1927

88 rokov

Círik Ján, Dulov 10.4.1926
Labuda Michal, Nitra 30.4.1926

89 rokov

Fojtiková Anastázia, Žiar nad Hronom 22.4.1925

91 rokov

Horváthová Gabriela, Prievidza 9.4.1924

94 rokov

Koňakovská Albína, Modra 8.4.1922
Skladan Štefan, Žiar nad Hronom 12.4.1922

94 rokov

Ing.arch.Smetana Martin, Bratislava 20.4.1919

Harušťák Ján, Hlohovec 17.4.1919

*Jubilantom srdečne
blahoželáme.*

PRISPELI NA ČINNOSŤ

Kenyereš Ján, Ružomberok 10 EUR
Šustek Michal, Žarnovica 13 EUR
Šmatlák Štefan, Bytča 3 EUR
Ďuriak Jälius, Veľké Chlievany 3 EUR
Gáliková Vilma, Ilava 13 EUR

Gallová Mária, Trenčianska Teplá – Dobrá 8 EUR
Hrubá Gabriela, Levoča 5 EUR
Markovičová Helena, Veľké Bedzany 3 EUR

Vičík Ľudovít, Vysoká nad Uhom 3 EUR

Hudecová Agnesa, Bratislava 3 EUR
Záhumsená Mária, Sklené 6 EUR
Zimenová Jana, Varín 8 EUR
Hlinková Zuzana, Košice 3 EUR

Súlová-Petrovičová Elena, PaedR., Trnava 11 EUR

Lukáčová Mária, Bardejov 3 EUR
Hörmann Štefan, Trenčín 8 EUR

Faix Jozef, Svit 10 EUR
Radíková Viera, Svätý Jur 18 EUR

Gajdošová Emília, Hlohovec 3 EUR
Bednár Kamil, Trstená 3 EUR

Vaľo Vavrínek, Michalovce 5 EUR
Šulej Matej, Veľká Lomnica 3 EUR

Drexlerová Vilma, Zohor 16 EUR
Tóth Jozef, Nitra 3 EUR

Damboráková Mária, Holíč 3 EUR
Mračna Jozef, JUDr., Moravský Sv. Ján 13 EUR

Gvorová Margita, Dlhá nad Oravou 3 EUR

Fojtiková Anastázia, Banská Štiavnica 8 EUR

Búryová Gizela, Nová Baňa 3 EUR
Lofajová Magdaléna, Bratislava 6 EUR

Mlynáriková Agáta, Prievidza 5 EUR
Frantz Augustín, Gánovce 3 EUR

Košút Ján, Bratislava 23 EUR
Ondrejka Jozef, Ing., Malacky 6 EUR
Krajčíková Irena, Trenčín 3 EUR
Svoreň Ján, Hriňová 5 EUR
Matejka Vladimír, Bratislava 3 EUR
Maláškova Marta, Malacky 6 EUR
Bátorová Ľudmila, Veľké Chlievany 3 EUR

Bariš Anton, Horná Súča 3 EUR
Slivková Hedviga, Ilava 20 EUR

Jancová Františka, Ilava 13 EUR
Jendrušáková Viera, Čadca 3 EUR

Gáblíková Bernadeta, Štiavnik 3 EUR
Halás Miro, Šaštín Stráže 3 EUR

Horný Ernest, Holíč 3 EUR
Maronová Mária, Bratislava 11 EUR

Mašlej Jozef, Šarišské Sokolovce 3 EUR

Špániková Mária, MVDr., Modra 8 EUR

Ferenčík Pavol, Závod 6 EUR
Zelenka Pavol, Gajary 6 EUR

Tatran Ľudovít, Bratislava 6 EUR
Matovičová Anna, Bratislava 6 EUR

Peško Fridolín, Modra 3 EUR
Bujalka Pavol, Bánovce nad Bebravou 3 EUR

Mičuda Pavol, Slavnica 3 EUR
Kendra Jozef, Zlaté Moravce 3 EUR

Jašíková Bohdana, Liptovský Hrádok 3 EUR

Mužila Dominik, Dolný Kubín 3 EUR
Mikulová Katarína, PhDr., Bratislava 11 EUR

Majzún Mikuláš, Závod 5 EUR
Bednárová Alžbeta, Cabaj-Čápor 5 EUR

Provazníkova Melánia, Trenčianska Teplá 3 EUR

Mičkovic Jozef, Ing., Trenčín 3 EUR

*Darcom vyslovujeme
úprimné poďakovanie.*

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku 87 rokov, 21.februára 2013, zomrela **Sidónia BOHUNICKÁ** z Bánovlec nad Bebravou, členka regionálnej pobočky PV ZPKO v Bánovciach nad Bebravou. Posledná rozlúčka so zosnulou sa konala 23. februára 2013 na cintoríne v Bánovciach nad Bebravou.

† Vo veku 93 rokov, 20. októbra 2012, zomrela **Mária JURKEMÍKOVÁ**, dlhoročná členka regionálnej pobočky PV ZPKO v Ilave.

† Vo veku nedožitých 84 rokov, 2. marca 2013, po dlhotrvajúcej chorobe zomrel **Ing. František MIČKO** zo Svätého Jura. Posledná rozlúčka sa ko-

nala 5. marca 2013 na miestnom cintoríne vo Svätom Jure. Zúčastnil sa jej predseda Regionálnej pobočky Bratislava-okolie A. Malacký spolu s členmi výboru Hermanom, Čechom a Nayovou.

† Vo veku nedožitých 84 rokov, 11. marca 2013, zomrela **Anna BUKOVCOVÁ** z Brezna, dlhoročná členka regionálnej pobočky PV ZPKO v Banskej Bystrici.

† Vo veku nedožitých 86 rokov, 22. februára 2013, zomrel **Michal ČIŽMÁRIK**. Posledná rozlúčka sa konala 24. februára 2013 na cintoríne v Hunovciach.

*Pozostalým vyslovujeme
úprimnú sústrasť.*

Zápis

zo schôdze prípravného výboru Konfederácie politických
vážňov Slovenska ,konanej v Bratislave 27.2.1990.

Predseda Tomášek informoval prítomných ,že mu bolo oznámená
neúčast predsedu vlády ,ale vyslanie zástupcu.

Taktiež kamarát z Rakúska p.Zajac sa ospravedlňuje ,nakoľko
vydáva dcéru.

- 1./ Dr. Cintavý referoval priebeh návštevy na ministerstve
spravodlivosti u ministra ,ktorý sa nemôže zúčastniť nakoľko
cestuje do USA ,ale vyšle zástupcu JUDr Seemana na zjazd.
- 2./ Taktiež podal zprávu o doručení pozvánok VPN Galovi,
Kňažkovi a Budajovi. Zároveň Dr. Cintavý a JUDr Porubský
navštívili Koordinačný výbor študentského hnutia a požiadali
študentov o pomoc pri poriadateľskej činnosti pri zahájení
zjazdu KPVS - bol daný prísľub na 10 študentov.
- 3./ Tomík informoval o návšteve a doručovaní pozvánok u Kusých
a Čarnogurského. 1 podpredseda Čarnogurský cestuje do
Maďarska a taktiež rektor UK Kusý sa ospravedlňuje.
- 4./ Treba zvážiť a navrhnúť do nového výboru KPVS 10 + 6 členov
z Bratislavy a okolia ktorý môžu operatívne zasadať v prípade
nutnosti okomžite.
- 5./ Do budúcej schôdze 2.3.1990 treba ešte domyslieť a doplniť
na čo sa ešte zabudlo,prípadne zariadiť ešte čo treba ,
prípadne pozvať na koho sa zabudlo.
- 6./ Nakoľko miestnosť bola voľná len do 16,30 schôdza bola
predčasne ukončená .

Budúca schôdza bude v piatok 2.3.1990 o 15 hod.

za výbor predseda
J.Tomášek

podpredseda
Dr.Cintavý

tajomník
E.Korda

V Bratislave 27.2.1990

za-pisoval Tomík